

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

PÖYTÄKIRJA
1.12.2020

VN/13261/2020

KANSALLISEN BIOTALOUSHANKEKOKOUKSEN KOKOUS 2

Aika: ti 1.12.2020 klo 15:30-16:30

Paikka: Työ- ja elinkeinoministeriö, Aleksanterinkatu 4/ skype

Osallistujat:

Tiilikainen Kimmo	TEM, valtiosihteeri, puheenjohtaja (ministeri Lepän sijaisena)
Lintilä Mika	TEM, työ- ja elinkeinoministeri, varapuheenjohtaja
Palander Ulla	TEM, paneelin sihteeri
Alkio Jyrki	TEM
Asikainen Antti	LUKE
Haaranen Tarja	YM
Hakkarainen Juha	MTK
Hering Frank	Kymenlaakso
Herlevi Kari	Sitra
Hertsi Juha	Päijät-häme
Ilola Anne	Tapio-konserni
Isomäki Ritva	Pohjois-Pohjanmaa
Jussila Jatta	Clic Innovation
Kahra Matti	Elinkeinoelämän keskusliitto
Kaila Minna-Mari	MMM
Kantor-Aaltonen Carmela	Bioteollisuus
Karhunen Anna-Riikka	Kymenlaakso
Kaukovirta Anu	Luonnonvarakeskus
Koipijärvi Terhi	Metsä
Koljonen Teijo	OPH
Kostilainen Anniina	Sahateollisuus
Kruus Kristiina	Aalto
Lappalainen Minna	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Liimatainen Anne	OPH
Lindell Pirita	Teknologia- ja innovaatio
Manninen Jussi	VTT
Merivuori Kai	Sahateollisuus
Muranen Lauri	SAK
Muukkonen Karoliina	Energiateollisuus
Niemelä Juha	Metsähallitus
Nikola-Määttä Sanna	Kainuun liitto
Nikula Jussi	WWF
Pakarinen Outi	Keski-Suomen liitto
Pekkala Ilkka	AKAVA
Peisa Jyrki	Metsäteollisuus
Peltonen Petri	TEM, ohjausryhmän puheenjohtaja
Peltola Matti	Koneyrittäjät

Pitkänen Sari	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjola Mari	Etelä-Pohjanmaa
Ponnikas Jouni	Kainuun liitto
Poutiainen Risto	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Raaska Laura	Suomen Akatemia
Rytilä Tiina	Metsäteollisuus ry
Salo Mikko	AKAVA
Säkkinen Teppo	MMM
Seppälä Jyri	Suomen Ympäristökeskus
Seppänen Sampo	Suomen Yrittäjät ry
Snell Johanna	Päijät-Hämeen liitto
Sutinen Reima	TEM
Tupala Krista	Satakunta
Vainikainen Anna	Elintarviketeollisuusliitto
Vilenius Pia	Kemianteollisuus ry
Vuorinen Pekka	Rakennusteollisuus ry
Vyyryläinen Tiina	Kuluttajaliitto
Tasa Sari	TEM, sihteeristö, kokouksen sihteeri
Loiskekoski Maarit	LVM, sihteeristö
Saarenmaa Liisa	MMM, sihteeristö
Tikkanen Sarianne	YM, sihteeristö
Vainio-Mattila Birgitta	MMM, sihteeristö
Keckman Katja	TEM, tiedotus

1. Kokouksen avaus (Tiilikainen)

Puheenjohtaja Tiilikainen avasi kokouksen. Tiilikainen kertoi, että ministeri Leppä joutui eduskuntaan esittelemään kestävän siirtymän ohjelmaa.

2. Vähähiilisyystiekartat ja elvytyspaketti (Lintilä)

Elinkeinoministeri Mika Lintilä piti lyhyen avauspuheenvuoron eduskunnan keskusutelun lomassa. Valtioneuvoston selonteko kestävän kasvun ohjelmasta menossa. Toimialat olivat hyvin sitoutuneita työhön, katse oli vahvasti tulevaisuudessa. 13 ohjelmaa julkistettiin. Ote-taan pohjaksi jatkotyöhön. Biotalous ja puhtaat ratkaisut tarjoaa useita ratkaisuja ja evästyksiä jälleenrakentamiseen. Tarvitaan myös yksityistä panostusta niin työhön kuin resursseihin. Käytännön jalkautus mittaa todellisen onnistumisen. Yhteistyön tekeminen nousee keskiöön, varsinkin kun lähdetään hakemaan konkretiaa. Tämä myös Biotalouspaneelin tavoite.

Haastava aika on tuonut lisävaikeutta, mutta EU:n elpymisvälineet tuovat sekä koheesiota että kestokykyä taloudellisiin ja sosiaalisiin vaiutuksiin. Kestävän kasvun ohjelmaa valmisteltu koko syksy. Alueiden ja kuntienkin kanssa ja kierroksilla maakunnissa. Myös pitkän aikavälin huomiointi osa työtä. Uusia innovatiivisia tuotteita, palveluja ja kokonaisratkaisuja tarvitaan vielä ja ne kiinnostavat maailmalla. Fossiilisia korvaavilla ratkaisuilla merkityksellinen rooli tavoitteiden saavuttamisessa.

Ministeri Lintilä totesi, että nyt globaali kysyntä on todella iso ja avainpaikka viedä teemaa eteenpäin. Luovaa ajattelua ja työtä kestävämmän tulevaisuuden hyväksi. Ministeri ilmaisi vahvan sitoumuksensa työn eteenpäin viemisestä.

3. Metsäteollisuuden vähähiilietiekartan laatiminen (Jyrki Peisa)

Jyrki Peisa esitteli metsäteollisuuden vähähiilisyystiekartaa. Julkaistut tiekartat löytyvät esim TEM:n verkkosivulta: <https://tem.fi/julkaistut-tiekartat>.

totesi, että avainkysymys on, kokeeko tehtaantekijät, että investoinnit ovat kannattavia, kannattaako investoida fossiilittomiin energialähteisiin. Turpeen korvautumisessa huolia kaukolämmön osalta. Fossiilisia Suomessa enää 14%. Irtykytkentä eli metsäteollisuuden tuotannon ja CO2 päästöjen erkaantuminen tapahtumassa suomalaisessa metsäteollisuudessa.

Peisa esitteli myös erilaisia näkökulmia biovarantojen ja nielujen tutkimustuloksiin, vaihteluun vaikuttaviin tekijöihin ja tuotannon vahvistamismahdollisuuksiin Suomessa.

Keskustelu:

- biodiversiteetti oli monen huolena. Tutkimuksien mukaan biotuotteet eivät vähennä päästöjä, eri lähteissä ristiriitoja vielä, lisää tarvitaan.
- Oletetaan kansainvälinen kysyntä, ylikulutus pitää purkaa (Jussi Nikula) Kestävän kehityksen mukaan.
- monimuotoisuusasiat tehdään laskelmissa paremmin, esim. lisää monimuotoisuustoimenpiteitä.
- Oletuksia laskemissa paljon, ne pitää avata ja taustat selventää.

4. Lisäarvotuotteet biotaloudessa (**Jussi Manninen**)

VTT tutkinut, missä biotuotteissa olisi arvonlisän mahdollisuuksia. Tavoitellaan sekä markkinoiden kokoa että lisäarvoa. Suomessa paljon uusia tuotteita ja uusia yrityksiä kasvun alussa sekä tuotteissa että ruokapuolella uusia proteiinilähteitä. Myös isojen yritysten rakenteet ja liikevaihdon rakenne muuttunut. Tuotteiden pitää vastata asikatarpeeseen. Myös tuotannon oltava kannattava. Tarvitaan ehjä ketju koulutuksesta tutkimukseen ja tuotekehityksestä tuotantoon.

Keskustelu:

Mikä on korvaava selluloosatutuote, jota Suomessa kannatta tehdä? Mitä selluloosan jatkojalostusta kannattaisi tehdä Suomessa. Paperin tuotannon ja jatkojalostuksen suhteen pudotuskisa käynnissä, joten muuntoja tehty esim. pakkauksiin. Tuotekehitystä tehdään, uusien tuotteiden kannattavuus sitten yritysten omassa harkinnassa.

Biotalous on muutakin, esim. ruuan jalostus. Onko nähty uusia buumeja, onko siellä jotain arvon nostosta? Potentiaali on erityisesti lisämateriaalissa ja brändäys. Proteiinilähteet tuossa, kuten Härkis. Uusia osaamisvaltaista teknologiavientiä

Pohjoisten alueiden vastuu ruuan tuotannossa tulee kasvamaan, ruokavalion muutos tarvitaan. Metsänhoidolla useita merkittäviä positiivisia vaikutuksia

5. Ohjelman eteneminen (**Ulla Palander**)

Teemme taustaselvityksiä. Lisäksi ennen kokousta tehtiin pikakysely paneelin toiminnan järjestämisestä. Suurimman kannatuksen sai keskustelutilaisuudet, joita ministeriöt fasilitoivat.

Keskustelut + temaattiset kyselyt: Kolme tärkeintä läpileikkaavaa teemaa

- lisäarvo
- kestävyiden rajat
- osaaminen

Keskustelu: Miten kestävästi ja lisäarvoa tuottaen nojaamme hyvinvointimme metsävaroihin ja muuhun biotalouteen? Näkökulma kilpailuasemamme parantamiseksi ei nyt näkyvissä, kansainvälinen kilpailukyky tärkeä osa strategiaa.

5. Yhteenveto

Puheenjohtaja muistutti, että paneelin jäsenet voivat viestittää sihteeristölle myös kokousten välillä, erityisesti työhön liittyvän taustamateriaalin muodossa.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ja kiitti aktiivisesta keskustelusta

LIITTEET

Esitysmateriaali saatavilla biotalous.fi -sivustolta

JAKELU

ministerit Mika Lintilä, Jari Leppä
valtiosihteeri Kimmo Tiilikainen

biotalouspaneelin jäsenet
biotalousstrategian valmistelun sihteeristö ja ohjausryhmä
biotalous.fi -sivusto